

Sygn. akt II AKzw 37/22

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lutego 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Robert Pelewicz

Protokolant: st. sekr. sąd. Paulina Klaja

przy udziale Prokuratora Prokuratury Regionalnej w Krakowie Janusza Śliwy

po rozpoznaniu zażalenia wniesionego przez obrońcę skazanego H. G. (syna M. i J. z domu G.) na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 9 grudnia 2021 r., sygn. akt V Kow 2287/21, w przedmiocie odmowy udzielenia przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności,

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. i art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w.

postanawia

- 1) utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie;
- 2) zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. I. K. z Kancelarii Adwokackiej w K. kwotę 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa 80/100) tytułem kosztów obrony skazanego z urzędu w postępowaniu odwoławczym;
- 3) zwolnić skazanego H. G. od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE

W pisemnych wnioskach z dnia 30.07.2021. i 4.08.2021. skazany H. G. zwrócił się do Sądu Rejonowego w Starachowicach o udzielenie mu przerwy w karze pozbawienia wolności. Skazany podniósł, iż jest bardzo chory i nie ma możliwości leczenia w warunkach więziennych.

Postanowieniem z dnia 14.10.2021., w sprawie III Ko 1232/21, Sąd Rejonowy w Starachowicach uznał się niewłaściwym do rozpoznania wniosku skazanego H. G. – osadzonego w dniu 1.10.2021. w Areszcie Śledczym w K. – o odroczenie wykonania kary 4 lat pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Starachowicach z dnia 24.06.2021., sygn. akt II K 313/21, uznając jednocześnie pismo procesowe skazanego za wniosek o udzielenie przerwy w wykonaniu tejże kary pozbawienia wolności i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Krakowie.

Postanowieniem z dnia z dnia 9.12.2021., w sprawie V Kow 2287/21, Sąd Okręgowy w Krakowie:

I. na podstawie na podstawie art. 153 § 1 k.k.w. w zw. z art. 150 § 1 k.k.w. odmówił skazanemu H. G. udzielenia przerwy w wykonaniu kary:

- 4 lat pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Starachowicach z dnia 24 czerwca 2021 r. sygn. akt II K 313/21 za czyn z art. 278 § 1 k.k., art. 278 § 5 k.k., art. 275 § 1 k.k., art. 64 § 1 k.k., art. 11 § 2 i 3 k.k.;

- 1 roku pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Skarżysku Kamiennej z dnia 12 lutego 2021 r. sygn. akt II K 659/20 za czyn z art. 278 § 1 k.k., art. 64 § 1 k.k.;

- 2 dni zastępczej kary aresztu orzeczonej za nieuiszczoną karę grzywny wymierzoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Starachowicach z dnia 07 stycznia 2021 r. sygn. akt II W 1612/20 art. 119 § 1 k.w., art. 24 § 1 i 3 k.w.;

- 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Starachowicach z dnia 17 grudnia 2020 r. sygn. akt II K 902/20 za czyn z art. 278 § 1 k.k., art. 278 § 5 k.k., art. 275 § 1 k.k., art. 64 § 1 k.k.;

II. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. I. K. kwotę 442,80 zł tytułem kosztów obrony skazanego z urzędu w postępowaniu wykonawczym;

III. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w. zwolnił skazanego od obowiązku uiszczenia na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych – z wyjątkiem wniesionej opłaty od wniosku.

Na to postanowienie zażalenie wniósł obrońca skazanego adw. I. K. zarzucając:

1. obrazę przepisów postępowania, co mogło mieć wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a to art. 170 § 2 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w., przez oddalenie wniosków dowodowych złożonych w toku posiedzenia w dniu 9.12.2021,;

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia, poprzez uznanie, że stan zdrowia skazanego nie stanowi ciężkiej choroby uniemożliwiającej wykonanie kary pozbawienia wolności w rozumieniu art. 150 k.k.w., a to w wyniku błędnego uznania, iż możliwe jest leczenie skazanego w warunkach zakładu karnego, co w konsekwencji doprowadziło do naruszenia art. 153 § 1 k.k.w. w zw. z art. 150 § 1 k.k.w. oraz art. 4 § 1 k.k.w., poprzez ich niezastosowanie;

3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia, poprzez uznanie, że brak przesłanek do udzielenia przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności w rozumieniu art. 153 § 2 k.k.w., podczas gdy z materiału dowodowego wynika, iż zaistniały ważne względy osobiste uzasadniające udzielenie przerwy, a błąd ten doprowadziło do naruszenia art. 153 § 2 k.k.w. oraz art. 4 § 1 k.k.w., poprzez ich niezastosowanie.

W konkluzji zażalenia obrońca skazanego wносиła o zmianę zaskarżonego postanowienia, poprzez udzielenie skazanemu przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

Sąd Apelacyjny w Krakowie stwierdził, co następuje:

Zażalenie nie jest zasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy prawidłowo uznał, że w niniejszej sprawie brak jest podstaw do udzielenia H. G. przerwy w wykonywaniu kar pozbawienia wolności w oparciu o podstawy wymienione w art. 153 § 1 i 2 k.k.w., tj. z uwagi na stan zdrowia skazanego i ważne względy osobiste. Tym samym nie naruszył ani przepisów postępowania mających wpływ na wydane rozstrzygnięcie, ani nie dokonał błędnej oceny ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia, ani też nie naruszył prawa materialnego, poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, iż wskazane we wnioskach skazanego okoliczności natury zdrowotnej uzasadniają udzielenie mu przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności.

Przede wszystkim trzeba wskazać za Sądem Okręgowym, że monitorowanie i ocena stanu zdrowia osadzonych należy do personelu medycznego jednostek penitencjarnych, zaś skazanemu nie przysługuje dowolnego wyboru lekarza prowadzącego (art. 115 § 1, § 1a i § 4 k.k.w.). Przy czym w ramach opieki medycznej nad osadzonymi personel ten, stosownie do konieczności, współpracuje z publicznymi jednostkami ochrony zdrowia (art. 115 § 1, 1a i 4 k.k.w.), w tym również przez zapewnienie badań i konsultacji specjalistycznych (postanowienie SA w Krakowie z 30.07.2020., II AKz w 565/20, LEX 3193913).

W kontekście wniosku skazanego (niewątpliwie i w kontekście zażalenia) istotne jest także wskazanie Sądu Okręgowego, że podstawą udzielenia przerwy w karze pozbawienia wolności ze względów zdrowotnych jest ustalenie, że dalszy pobyt osoby skazanej w zakładzie karnym może zagrażać jej życiu lub spowodować dla jej zdrowia poważne niebezpieczeństwo. Takie zagrożenie może nieść ze sobą sama izolacja i związane z nią rygory bądź brak właściwego leczenia, gdy równocześnie można prowadzić takie leczenie w warunkach wolnościowych (postanowienie

SA w Krakowie z 9.04.2018. II AKZw 207/18, LEX 2610650). I jak wskazano w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, to w aktualnej opinii o stanie zdrowia osoby pozbawionej wolności z dnia 26.11.2021. (k. 29), wydanej po przeprowadzeniu badań, konsultacji i aktualnego leczenia farmakologicznego, lekarze stwierdzili, że aktualny stan zdrowia H. G. jest dobry i stabilny, a co najistotniejsze skazany „Może przebywać i być leczony w warunkach Zakładu Karnego i taki pobyt nie stanowi zagrożenia dla jego zdrowia i życia.” (29v).

Podkreślenia także wymaga, że Sąd Okręgowy nie poprzestał na opinii Aresztu Śledczego w K. o stanie zdrowia H. G., lecz uwzględnił także opinię z dnia 7.10.2021. biegłego lekarza K. D., który choć potwierdził występowanie u skazanego dolegliwości zdrowotnych, to jednak uznał, iż nie cierpi on na ciężką chorobę przy której odbywanie kary pozbawienia wolności może zagrażać jego życiu lub spowodować dla jego zdrowia poważne niebezpieczeństwo. Biegły potwierdził także, że kontrole stanu zdrowia skazanego „są możliwe do przeprowadzenia w warunkach zakładu karnego, a w razie konieczności możliwe jest podjęcie leczenia specjalistycznego leczenia. (k. 22). Oznacza to także, że potrzeba zabiegu nie jest schorzeniem, które wymagałoby natychmiastowego zwolnienia skazanego z zakładu karnego, a więc nie ma potrzeby na tej podstawie udzielić mu wcześniejszej przerwy w karze (postanowienie SA w Katowicach z 10.04.2018., II AKz 434/18, Legalis 1832110).

Odnosząc się do treści zażalenia obrońcy skazanego wskazać trzeba, że obecnie nie ma podstaw do dopuszczenia w sprawie dowodu z opinii biegłego lekarza chirurga i lekarza psychiatry. Opinia biegłego jest potrzebna, gdy sąd poweźmie wątpliwość wymagającą rozstrzygnięcia w oparciu o wiedzę specjalną. W przedmiotowej sprawie wątpliwości takie nie zaistniały, Sąd Okręgowy zwrócił się do Aresztu Śledczego w K. o wydanie opinii o stanie zdrowia osoby pozbawionej wolności. W otrzymanej opinii napisano, że skazany może być leczony w jednostce penitencjarnej. H. G. jest także leczony psychiatrycznie. W trakcie pobytu w zakładzie karnym był kilkakrotnie konsultowany psychiatrycznie oraz onkologicznie. Wykonana tomografia komputerowa nie wykazała zmian o charakterze przerzutów. Skazany był także konsultowany onkologicznie. Nie stwierdzono wskazań do leczenia onkologicznego uzupełniającego. Opinia ta potwierdza wnioski opinii sądowno – lekarskiej, której zasięgał Sąd Rejonowy w Starachowicach prowadząc postępowanie w przedmiocie odroczenia skazanemu kary pozbawienia wolności (k. 29-29v). Powyższe świadczy o tym, że służba więzienna monitoruje i podejmuje wobec skazanego właściwe działania, w sytuacji, kiedy zgłasza on dolegliwości zdrowotne.

Oczywiście rację ma skarżąca, wskazując, że przepisy Kodeksu postępowania karnego kreują precyzyjny rygor procedowania w związku ze złożonym wnioskiem dowodowym. Oddalenie wniosku dowodowego następuje w formie postanowienia (art. 170 § 3 k.p.k.), a oddalenie to może nastąpić jedynie w oparciu o jedną z podstaw ustawowych, określonych w art. 170 § 1 pkt 1-5 k.p.k., a sposób oddalenia wniosków dowodowych przez Sąd Okręgowy uniemożliwia ustalenie, która z podstaw ustawowych miałaby w realiach konkretnej sprawy uzasadniać takie postąpienie (k. 60v). Rację ma też skarżąca, że ze względu na treść art. 170 § 2 k.p.k. nie można oddalić wniosku dowodowego na tej podstawie, że dotychczasowe dowody wykazały przeciwieństwo tego, co wnioskodawca zamierza udowodnić. Rzecz jednak w tym, że Sąd Okręgowy w tezie postanowienia o oddaleniu wniosku dowodowego obrońcy skazanego nie oddalił tegoż wniosku „na tej podstawie, że dotychczasowe dowody wykazały przeciwieństwo tego, co wnioskodawca zamierzał udowodnić”, tak jak wskazuje zażalenie (k. 64-65), a ze względu na to, że „w aktach sprawy znajdują się aktualne opinie o stanie zdrowia skazanego” (k. 60), co wskazuje na podstawę prawną przewidzianą w treści art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k., który stanowi samodzielną podstawę oddalenia wniosku dowodowego (zob. postanowienie SN z 15.10.2020., III KK 281/20, LEX 3077342).

W konsekwencji nie można również podzielić stanowiska skarżącej, co do zarzutu opisanego w pkt 1., gdyż rozstrzygając w jego przedmiocie Sąd Okręgowy nie naruszył art. 170 § 2 k.p.k.

Wbrew podniesionemu w zażaleniu zarzutowi Sąd Apelacyjny podziela argumentację zawartą w postanowieniu o oddaleniu wniosku obrońcy skazanego i dodatkowo zauważa, iż aby skutecznie podważyć opinię biegłego (biegłych) strona musi wykazać, że opinia dotknięta jest jedną z wad określonych w art. 201 k.p.k. Skarżąca w zażaleniu w żaden sposób nie wykazała, na czym miałyby polegać naruszenie tego przepisu, a na tym tle trzeba wskazać orzecznictwo Sądu Najwyższego wydane na kanwie art. 201 k.p.k.:

- „Subiektywne przekonanie strony o wadliwości sporządzonych opinii, dowolne twierdzenie, że są one błędne, czy też sprzeczne, w żadnym razie nie może decydować o obowiązku dopuszczenia przez sąd kolejnych opinii” (postanowienie z 26.07.2006., III KK 455/05, OSNwSK 2006/1/1480);

- „Jeżeli opinia biegłego jest przekonywująca i zupełna dla sądu, który swoje stanowisko w tym względzie uzasadnił, to fakt, że opinia nie jest przekonywująca (niepełna) dla stron procesowych, nie jest przesłanką dopuszczenia kolejnej opinii w oparciu o przepis art. 201 k.p.k.” (postanowienie z 13.09.2006. (IV KK 139/06, OSNwSK 2006/1/1715).

Wobec powyższego, mając też na względzie cytowane judykaty, brak jest podstaw do uznania, że wskazane przez Sąd Okręgowy opinie dotyczące stanu zdrowia H. G. są niepełne lub niejasne albo zachodzi sprzeczność w tych opiniach lub między tymi opiniami, w rozumieniu art. 201 k.p.k. W tym stanie rzeczy zarzut obrazy art. 201 k.p.k. należałoby uznać za bezzasadny. Dotyczy to również podniesionego w zażaleniu zarzutu obrazy art. 170 § 2 k.p.k. Przede wszystkim należy zauważyć, iż do kwestii związanych z opiniami biegłych nie powinno się stosować art. 170 § 2 k.p.k., gdyż mogłoby to prowadzić do sytuacji, że strona niezadowolona z opinii biegłego mogłaby, raz po raz, żądać powołania kolejnych biegłych, aż któryś z nich złożyłby opinię wykazującą to, co strona zamierza udowodnić (wyrok SN z 13.06.1996., IV KKN 38/96, OSNKW 9-10/1996/56).

Skarżąca pomija przy tym, że po myśli art. 141a § 1 k.k.w., dyrektor zakładu karnego może udzielić skazanemu zezwolenia na opuszczenie zakładu karnego pod konwojem funkcjonariusza Służby Więziennej, osoby godnej zaufania lub samodzielnie, na czas nieprzekraczający 5 dni, w wypadkach szczególnie ważnych dla skazanego, a więc także w sytuacji nagłego załamania zdrowia skazanego. Opinię o stanie zdrowia osoby pozbawionej wolności sporządza lekarz podmiotu leczniczego. Jeśli nie ma podstaw do kwestionowania rzetelności tego zaświadczenia albo potrzeby dokładniejszego zbadania stanu zdrowia skazanego poprzez opinię biegłego odpowiedniej specjalności, to zaświadczenie takie jest wystarczające, by ocenić stan zdrowia skazanego. Sąd Apelacyjny już wskazywał, że nie jest powinnością sądu wykazywać specjalnymi badaniami bezpodstawność każdej wątpliwości co do stanu zdrowia skazanych na pozbawienie wolności, jaka zostanie zgłoszona. Opinia taka będzie potrzebna, gdy sąd poweźmie wątpliwość wymagającą rozstrzygnięcia w oparciu o wiedzę specjalną (postanowienie SA w Krakowie z 24.07.2017., II AKz w 630/17, Legalis 1807185).

W tej sytuacji podzielić należało w pełni wyrażone w zaskarżonym postanowieniu zapatrywanie prowadzące do wniosku, że obecnie brak jest przesłanek uzasadniających udzielenie skazanemu przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności. Wniesione zażalenie nie zawierało żadnych argumentów mogących podważyć prawidłowość zapadłego rozstrzygnięcia.

Mając na względzie treść art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26.05.1982. Prawo o adwokaturze (t.j. Dz.U. 2020.1651, ze zm.) w związku z § 13 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22.10.2015. (Dz.U. z 2015r. poz. 1800), należało zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. I. K. kwotę 442,80 zł tytułem kosztów obrony skazanego z urzędu w postępowaniu wykonawczym odwoławczym.

Sąd Apelacyjny zwolnił skazanego, w całości, od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze. Przepis art. 624 § 1 k.p.k. stanowi, że sąd może zwolnić oskarżonego w całości lub w części od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych, jeżeli istnieją podstawy do uznania, że uiszczenie ich byłoby dla niego zbyt uciążliwe ze względu na sytuację rodzinną, majątkową i wysokość dochodów, jak również wtedy, gdy przemawiają za tym względy słuszności. Oczywiście sam fakt pobytu skazanego w jednostce penitencjarnej nie jest wystarczającą przesłanką, aby ustanowić skazanemu obrońcę z urzędu i zwolnić od obowiązku uiszczenia stosownej opłaty, ale w sytuacji gdy posiada on do dyspozycji środki finansowe umożliwiające uiszczenie opłaty i pokrycie kosztów wynagrodzenia dla obrońcy z wyboru (por. postanowienie SN z 19.03.2019., IV KO 118/18, Legalis, 2256690). Rzecz właśnie w tym, że skazany H. G. przebywając od dawna w zakładzie karnym nie posiada takich środków i nie wykonuje pracy zarobkowej, a dodatkowo cierpi na liczne choroby, które uniemożliwiają uzyskiwanie dochodów. Tak więc izolacja penitencjarna skazanego stoi na przeszkodzie, by uzyskać zatrudnienie pozwalające na spłatę zasądzonych

kosztów. Tym samym zasądzenie kosztów sądowych generuje dla skazanego podstawę ustalenia, że uiszczenie kosztów sądowych byłoby zbyt uciążliwe, w rozumieniu art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji niniejszego postanowienia.